

INTHLÂK DANGLAMNA ATÂNA INBUATSAIHIN

CHÂNGVAWN: “Felna chuan a hmâ a hruai ang a, A hniakte chu kawngah a siam ang” (*Sâm 85:13, NKJV*).

SABBATH CHAWNÛ

APRIL 13

Chhiar Tûrte: *Genesis 2:24; 1 Samuel 1:27; Sâm 71; 1 Korin 10:1–13; 13:4–8; 15:24–26.*

AAIHRING nun hi thil inthlâk danglam chi hrang hrangin a khat a. Eng tik lâi mai pawh hian thil hi a inthlâk danglam reng a. Thil danglam ve ngâi lo awm chhun chu thil inthlâk danglam awm reng chiah hi a ni. Dik taka sawi phei chuan, thil inthlâk danglam hi kan nuna bet ve rêng a ni a. Physics (science) dânte pawh hian thil inthlâk danglam thîn hi thil hrang hrang nihna laimu ril ber niin an lo sawi ve tho mai.

Thil inthlâk danglam chu rin loh deuha lo thleng a ni fo leh nghâl a. Dân pângngâi anga kan kal reng lâiin, vawi leh khatah thil eng kim a rawn inthlâk danglam nghâl vek mai a, tih ngaihna hre lovin kan hawihâi dêr zêl mai a nih hi.

A châng chuan, thil inthlâk danglamna lo thleng tûr chu kan lo hmu lâwk sa thei bawk thîn a. Thil danglam a lo thleng dâwn a ni tih kan lo hriat theih nân vaukhanna te, entîrna te, hrihlâwkna te pawh pêk kan ni thîn. Chûngte

chu kan hmu/hria a nih chuan, kan theih dân ang anga lo inbuatsaih lâwk a finthlâk hlê a. Kan nuna thil inthlâk danglam lo thleng tam tak zînga a lian leh langsâr zualte chu: nupui/pasal neih, fa hrin, kum lama upat zêl leh thih te a ni.

Mahni chauha khawsa kan ni lo hlawm a. Chuti a nih avâng chuan, kan chung a thil inthlâk danglam lo thlengte hian kan chhôngte pawh a nghawng tel vê zêl thîn. Chutiang chiah chuan, kan chhôngkuua thil inthlâk danglam lo thlengte hian chhôngkaw member tinte a nghawng thei theuh bawk.

Tùn kêr chhông hian mi tam zâwkten eng ti kawng emaw tala kan la hmachhawn theuh tûr, thil inthlâk danglam thîn thenkhat kan thlîr ho dâwn a. Chông thil inthlâk danglamtena kan chhôngkaw nun a nghawng dân pawh kan sawi tel bawk ang.

SUNDAY
Inpeih Lo

APRIL 14

Bible nihna dik tak pakhat chu mihring nuna thil thleng thînte hi eng mah thup a nei lo hi a ni. Thup ahnêkin, a nih ang angin a pho chhuak a, hrehawm leh beidawnaa khat a nih dân thleng te-in a sawi vek mai a ni. Dik tak phei chuan, a bu tîr lam phêk tlêm azâwng leh, a bu tâwp lam tlêm azâwng tih loh hi chu mihringte hrehawmzia sawina hlîr ni maiin a lang a. Chuvâng chuan Paula'n, "Mi zawng zawngin thil an tisial tawh vek a, Pathian ropuina an chang zo tawh lo vek bawk" (*Rome 3:23*) a lo tih pawh hi a sawi uar a ni hran lo rêng a ni.

1 Korin 10:1–13 chhiar la. Hêng chângahnte hian eng vâulâwkna thû nge awm a, eng thutiamte nge awm bawk?

Kawng tam takah chuan, kan thiltih thenkhat hi chu thil inthlâk danglam kan lo hmachhawn lêt dân a ni vê mai a. Thil inthlâk danglam eng eng emaw hi kan hmachhawn reng a; Kristian kan nih anga kan tâna chonna awm ta chu rinna lo dawnawm a ni. Pathianah rinna kan nghat tlat ang a, thlêmna eng pawh tâwk mah ila, kan rinna chu thuâwihna hmangin kan puang chhuak zêl tûr a ni ang.

“Khawvêlin a mamawh ber chu mi—lei emaw, hralh emaw theih miah loh, an thinsung chhûngril a dik leh rinawm tlat, sual chu a hming dik taka lam ngam, an chhia leh tha hriatna pawh chhim leh hmâr kâwktu bânin hmâr lam a kâwk vâ reng anga rin ngam, vânpui pawh lo chim dân se, thu dika ding tlang ngam tûrte a ni.”—Ellen G. White, *Education*, p. 57. Hêng thûte hi hmâsâng Israel mîte hunlâia a dik ang tho khân Ellen G. White-i hunah pawh a dik a, keinî tân pawh a la dik reng tho bawk.

Hêng mîte hian thil inthlâk danglam lo thleng an hmachhawmna lama thil tihsual an neihte chu eng nge ni a, an thil tihsualte aţang hian eng zirlâi nge zir chhuah theih kan neih le?

Tirhkohte 5:1–10 _____

Genesis 16:1, 2, 5, 6 _____

Matthaia 20:20–22 _____

Thil inthlâk danglam a lo awm rêng rêng hian thlêmna te, chona thar te, a châng chuan, hlauhna te pawh a lo thleng tel thîn. Chuvâng chuan, a hmachhawn dân tûr dik taka kan lo hmachhawn theih nân thlarau lam râlthuamte kan inbel a pawimawh a. Thil pakhat kan hriat tûr chu, thil inthlâk danglamte chu kan beisei lo deuha lo thleng a ni emaw, mihring nuna lo thleng ve pângngâi rêng a ni emaw pawh ni se, kan lo inpei a ngâi tho tih hi a ni.

Nupui/Pasal Nei Tûra Inbuatsaihin

Miin thil inthlâk danglam a tawnte zînga lian tham tak pakhat chu nupui/pasal a neih hian a ni. Ni e, mi zawng zawng hian kawppui an nei vek chuang lo ngei mai a. Kan entawn ber Isua pawh khân nupui a nei lo; Bible-a mi langsâr dang tam takte pawh hian an nei bîk chuang lo bawk.

Chutiang chu ni tho mah se, mi tam zâwk daihte hian nupui/pasal an nei a. Mihring nun tidanglamtu lian ber pakhat a nih avângin, Bible pawh hian inneih chungchâng a lo sawi vê nual a ni.

Mihringte hi mahni chauha awm an nih loh thû Bible-a sawi lan hmasak ber chu inneihna chungchângah a ni. Pathian chuan inneihna hi a ngâi pawimawh khawp mai a, Evi leh Adama-te hnêna inneihna chungchâng a sawina tawngkam ang chiah chiah kha hmun dangah pawh tum thum ngawt a hman leh a ni. “Chutichuan, mi pa-in a nû leh a pâ a kalsan ang a, a nupui chu a vuan tawh ang: tichuan, tîsa pumkhat an lo ni tawh dâwn a ni” (*Gen. 2:24; Mat. 19:5; Marka 10:7; Efesi 5:31*-te pawh en bawk la).

Hêng Bible chângte hian miin nupui/pasal a neih tawh chuan, an nuna inlaichînna pawimawh ber chu, anmahni leh an kawppuite inkârah a ni tawh a, chu inlaichînna chu an nû leh pâte nêna an inlaichînna âi pawhin an dah pawimawh zâwk tûr a ni. Mipa leh hmeichhe inneihna hi Pathian ngaiha a pawimawh êm êm chhan pakhat chu a Fapa, Isua leh a mo, kohhran inkâra inlaichînna thûk tak a awm dân tilangtu a nih a nih vâng a ni (*Efesi 5:32*).

Chênna in tûr kan sak dâwn chuan, kan sak hmainsênso ngâi tûr zât kan chhût hmasak phawt a tûl a (*Luka 14:28–30*). Chhûngkua kan din dâwn pheih chuan ngaihtuahna sên ngun a va tûl leh zual dâwn êm! In chu lung te, thingzai te, mau te, thîr te leh dârthlang te hmanga sak a ni tîn a.

Chhôngkua erawh chu kan hmuh theih leh khawih theih hmanraw hmanga din a ni ve lo.

Mi zawng zawng, a bîk takin nupui/pasal nei tûra inbuatsaih mêkte tâna mîze pawimawh tak neih tûr awm chu eng nge ni? 1 Korin 13:4–8; Galatia 5:22, 23.

Inneihna tûra inbuatsaihna chu keimahniah, mi mal takin a inñan tûr a ni a. Chutih rual chuan, kan kawppui tûr chu kan tân a ða dâwn em tih ngun takin kan ngaihtuah hmasa phawt tûr a ni bawk. Mi taimâ a ni em? (*Thufingte 24:30–34*). Mi thinchhia a ni em? (*Thufingte 22:24*). Kan rin dân (kohhran/sâkhua) a thuhmun em? (*2 Korin 6:14, 15*). Ka chhôngte leh ka ðhianten eng angin nge an ngaih ve? (*Thufingte 11:14*). Pathianah nge rinna ka nghah a, keimâ hriatna maiah zâwk? (*Thufingte 3:5, 6*). Hêng zawhnate hi kan chhân dân azirin nupa kawp-châwi hlim tak emaw, inrem lo tak emaw kan ni thei a ni.

Nupa kawp-châwi hlim leh awhawm nia i hriatte kha ngaihtuah la. An inrem chhante chu mihring inlaichîn tawanna hrang hrangah a hman ðangkâi vê theih tho hlawm em le?

THAWHLEHNÎ

APRIL 16

Nû Leh Pâ Ni Tûra Inbuatsaihin

Nû leh pête tân chuan fa hrin tluka kan nun phung min thlâk danglamsak nasatu thil dang a tam lo hlê ang. Fa han neih chiah hi chuan kan inçhôngkhur boruak pawh a danglam daih ðhîn a ni.

“La vânglâi tak fâte chu sipai kuta thal awmte ang hi an ni a. A thal bâwm fâa khata nei thei chu mi nihlawh tak a ni” (*Sâm 127:4, 5, NKJV*).

Chutih rual chuan, naupangte hian an nû leh pâten anmahni an enkawl dân tûr leh, harsatna an tawh theihte hmachhawn dân tûr inziahna lehkhabu an rawn pian chhuahpui lo tih kan hre tûr a ni a. Nû leh pa fel leh fîng tak takte pawh hi an fâte thiltih, thusawi leh ngaihtuahnatên a ti-hrilhai vê fo tho mai.

Innei tûra inbuatsaih hi thil pawimawh tak a ni ang thovin, fâte nei a, nû leh pâ nih inringte tân chuan an kova la tla tûr mawhphurhna rit tak phur zo tûra lo inbuatsaih lâwk pawh a pawimawh êm êm bawk a ni.

Hêng mîte lo pian dân hi danglam viau tho mah se, an chanchin aṭang hian nû leh pâ nih tumten eng zirlâi nge zir chhuah tûr kan neih le? 1 Samuela 1:27; Rorêltûte 13:7; Luka 1:6, 13–17, 39–45, 46–55, 76–79.

Hêng nû leh pête hian mawhphurhna huphurhawm tak, lâwmawm tak ni bawk sî an nei a. An fâte chu zâwlnei te, Israel hnam hruaitu te an la ni dâwn a, an zînga pakhat hi Messia tâna kawng sialtu la niin, pakhat dang pheih hi chu Krista a ni dâwn nghê nghê.

Kan fâte chu Bible-a kan hmuh zâwlneite ang hi ni vê dâwn lêm lo mah se, kan nuna thil inthlâk danglam lian tak lo thleng tûr atân hian kan lo inbuatsaih lâwk tho tûr a ni.

“Naupang chu a lo pian chhuah hmâ hauh pawhin, sual tûra thlêmnate a do hneh theihna tûrin inbuatsaihna lo neih tan tûr a ni a.

“Nû chu fa a hrin hmâa nawmchen a chîn a, mahni hmâ a sial a, thil a nghah peih loh a, a khirh viau mai chuan, chûng a ze ṭha lo tak takte chu a fâ-in a rawn chhawm ve mai dâwn a. Chutiang chuan naupang tam tak hian, hneh theih loh sual lam âwn tlatna chu an rawn pian chhuahpui hlawn ṭhîn rêng a ni.”—Ellen G. White, *Kristian Chhûngkhua*, p. 245.

Kan enkawlna hnuai awm naupangte an ni emaw, an laka mawhphurhna kan neih vê mi dangte emaw, kan mawhphurhna chu Pathian ðih dêk chung a kan hlen chhuah theih nân eng thilte nge ðih theih kan neih le?

NILAINI

APRIL 17

Tar Ni Tûra Inbuatsaihin

“Kan dam chhông kumte chu kum sawm sarìh a ni a, chakna avângin kum sawm riat pawh a ni ðei e; nimahsela, a reina chu thawhrimna leh lungngaihna mai a ni; a ral thuai a, keni pawh kan thlâwk bo ðhîn a nih hi” (*Sâm 90:10*). Hêng Mosia thusawite hian hun kal ðingzia min hrilh a. Kum a lo thara a liam leh hian kan taksahte pawh thil inthlâk danglam kan hmuin kan hre vê zêl ðhîn. Kan samte a lo ðuâk a, a tla kawlh bawh a, kan chêt a muang ðan a, kan taksa khawi lâi lâiah emaw nâ neuh neuh kan lo nei ðan a. Nupui/pasal neia fâte nei kan nih chuan, kan fâte chuan anmahni fâ an lo nei vê tawh a, kan tûte chu kan hlimpui phian a ni mai ðei. Kan nunin hun pui a lo tawng tawhte khân hun pui dang lo inher chhuak leh tûr, a tâwpna ber ni bawh chu hmachhawn ðei tûrin min pui a ni.

Sâm 71 chhiar la. Hê Sâm hian târ kan nih hun tûr atân mai ni lo, mihring nun hrim hrim atân pawha inbuatsaih a pawimawhzia engtin nge min hrilh le?

Sâm 71 hi mihring nuna lo thleng ðhîn, harsatna leh chona chi hrang hrang hmachhawntu putar pakhatin a ziah a ni a; mahse, Pathiana a rinna a nghah tlat avângin a hlim êm êm tho. Tar hlim tak nih ðeih dân kawng ðha ber chu, la upat hmâa Pathiana rinna nghah tlat a ni a. Hê Sâm ziaktu hian tar lam a pan chhoh mêk lâia thil pawimawh tak tak pathum a zir chhuahte chu min hrilh:

1. *Mahni ngeiina Pathian hriatna thûk tak neih a pawimawh.* Hê putar hian a naupan lâi aţang tawhin (*Sâm 71:17*) Pathian chu inhumhim nân (*Sâm 71:1, 7*) leh chhamdamtu atân (*Sâm 71:2*) a hmang  thin a. Pathian chu a lungpui leh kulhb ng s ng niin (*Sâm 71:3*), a beisei leh a rinchhan ber a ni bawk (*Sâm 71:5*). Pathian thiltih ropui tak takte chu a sawi fo va (*Sâm 71:16, 17*), a chakna leh thiltihtheihna te (*Sâm 71:18*), a thiltih ropui zawng zawngte chu a sawi  thin a ni (*Sâm 71:19*). A t wpah phei chuan, “Aw Pathian, nangmah ang hi mi dang tu nge awm v  le?” (*Sâm 71:19, NKJV*) tiin a  uchhuak hial a ni. Chutianga Pathian n n inp wlna kan neih a, a Thu kan chhiar a, kan t na thil a lo tih tawh zawng zawngte kan ngaihtuah l t  thin hian, amah n n inzawmna th k z wk kan lo nei thei  thin a ni.

2. *Ch n  than  th  nei rawh.* Ei leh in uluk te, ins wizawi  that te, tui in tam te, ni- ng dawn  that te, chawlh hahdam te leh thil dang dangte hian dam rei thei t r leh, kan dam hun ch ng pawh nuam ti taka hmang thei t rin min pui a. *S m* ziaktu-in Pathiana rinna a nghah tlatzia te (*S m 71:3*), a fak  thinzia te (*S m 71:6*), leh ani chu beisei ber a nihzia te (*S m 71:14*) hi i lo hria em le?

3. *Pathian rawngb wl ch kna nei rawh.* H  *S m* ziaktu hian tar a nih tawh v ng maia eng mah ti lova awm mai mai chu a tum b k hauh lo. Kum lamah chuan upa viau tawh mah se, Pathian fak chhunzawm z l a la tum tho va (*S m 71:8*), A chanchin pawh mi dangte hn na hrilh chh wn v  a la tum ruh hl  a ni (*S m 71:15–18*).

Kum lama upa tawh i nih chuan, up  nih av nga ham thatna  thenkhat awmte chu sawi la. I la naupan deuh l ia i lo hriat loh, t na i lo hriat t k eng thilte nge sawi t r i neih le? _____

Thi Tûra Inbuatsaih

Kristâ lo kal leh hunah, nungdamin kan lo la awm dawn te a nih ngawt loh chuan, thil inthlâk danglam azawnga lian ber chu hmachhawn tûra kan lo inbuatsaih a ngâi a, chu chu thihna a ni. Inneihna leh lo pian chhuahna tih lohah chuan chhûngkaw member-te ngei thihna âia chhûngkua nghawng nasa zâwk thil inthlâk danglam eng nge awm?

1 Korin 15:24–26 chhiar la. Hêng chângte hian thihna chungchâng eng nge min hrilh?

A châng chuan thihna hi kan beisei loh deuhin a lo thleng thut thîn a. Mi tam tak hi chu zîngah dam t̄ha takin an lo tho chhuak vê a; mahse, chumi nî lâ lâ chuan a thi leh ta mai sî. Zîngah hlim takin kan harh tlâng dial dial a; mahse, chumi nî ngei chuan kan chhûngkaw member tu emaw kan chên ta sî a, a hrilhhai thlâk duh hlê a ni lo'm ni?

LALPA nêh chuan rinnaa in-inzawm tlat a, eng tik lâi pawha a felnaa thuan reng (*Rome 3:22*) i nih loh chuan, a lo thlen hun tûr i hriat loh, nangmâ thihna emaw, i hmangaih tu emaw thihna emaw chu hmachhawn tûrin i inpeih theih ngâi lo vang.

Kawng leh lamah chuan, thla tlêm tê chauh i dam tawh dawn a ni tih inhre ta la, eng nge i tih ang? Eng tik nî leh kumah nge kan thih dawn tih chu kan hre lo a ni mai thei e, mahse, kan nunna chu a tâwp dawn hnâi vê tawh a ni tih erawh kan hre thei thung. Chû thil lo thleng ngei ngei tûr atân chuan keimahni leh kan chhûngkua hi kan lo buatsaih lâwk a pawimawh hlê a ni.

1 Lalte 2:1–4 chhiar la. Lal Davidan a fapa Solomona hnêna thu a chah aţang hian thi tûra inbuatsaih

chungchângah, keimahni tân leh kan chhûngkaw member-te tân pawh eng zirlâite nge zir chhuah theih kan neih le?

Hê thû han chhiar hian, ‘*A va zak lo e aw! Mi nu uirê a, a pasal pawh thahsaktu Davida khân (2 Samuela 11 en la) LALPÁ kawng zawh tûrin a fapa a hrilh ve khang lêng amaw?*’ tiin kan ngaihtuah pawh a ni mai thei. Kawng leh lamah chuan, khâ a thil tih soal avâng leh, chumi nghawng râpthlâk takte avâng khân, a thil sawi pawh hi zawm ngei chî a ni zâwk a. Lungngaihna namên lo thlentü a thiltih âthlâk tak ang kha ti vê lo tûrin a fapa hi a zilh a ni. Davida hian harsa takin soal man ba tlâk hautakzia a zir chhuak a, amah ngeiin lungngaihna a lo tawrh ang chu tuâr vê lo tûra a fapa hi humhim hrâm a duh a ni tih a chiang.

ZIRTÂWPNI

APRIL 19

Ngaihtuah zui atân: Israel fâte thlalêra an awm lâi chanchin kha kan chhiar chuan, Pathian hmangaihna leh a thiltihtheihna mak tak mai an hmu châmchî chung a thil soal eng eng emaw an tih fo tho thû kan hmû ang. Dik tak phei chuan, Ram Tiam an luh hmâ, thil inthlâk danglam lian tak lo thleng tûr an hmachhawn dâwn khân, hê thû hi Mosian an hnênah a sawi a:

“Baal Peor hmuna LALPAN thil a tih chu in mit ngeiin a hmuh tawh kha; LALPA in Pathian chuan in zînga Baala hnung zuitu zawng zawngte chu a tihboral vek a ni tih in hria e. Nangni, LALPA in Pathian vuan tlattûte erawh chu waviin thleng hian nungdama in la awm vek hi. LALPA ka Pathianin thû min pêk ang ngeiin, in la luah tûr rama in awm hun a in zawm tûr dân thûte leh, rorêna thuchhuakte chu ka hrilh chiang tawh hlê che u a. Chuvâng chuan, zâwm tûrin fîmkhur hlê ang che u; a chhan pawh hêng dân thû

zawng zawng hretûte mithmuha in finzia leh, hriatthiamna in neih thûkzia tilangtu tûr a ni dâwn sî a.

Anni chuan, ‘Hê hnam ropui tak hi an fingin hriatthiamna an va nei thûk ngâi êm!’ an ti ang. LALPA kan Pathian chu kan hnaiha a awm reng anga, Pathianin a hnaih reng hnam ropui tak chu tu dang nge ni ang? Ani chu kan mangan hunah kan ko zêl mai dâwn sî a. Vawiina in hmâa ka puan chhuah tâk dân thûte leh, rorêlna felte hi nei vê hnam ropui dang an awm em? Nangmahni ngei hian ngaihsak ula, taima takin vawng bawkw rawh u, a nih loh chuan in mit ngeiin a hmuhte kha in theihngihl leh ang a, in thinlung atang khân chhuakin a bo hlen daih dah ang e. In fâte leh in tûte pawh in hrilh chhâwng ve zêl dâwn nia” (*Deut. 4:3–9*, NKJV).

LALPAN thil min lo tihsak tawhte chu kan theihngihl loh a pawimawh a. Chutianga kan theihngihl loh theih dân tûr kawng tha ber chu, mi dangte hnênah leh kan tû leh fâte hnêna kan hrilh chhâwn vê zêl hi a ni bawkw. Mosian chhûngkua a dah pawimawhzia hi in lo hmu em? Hêng thil zawng zawngte hi an fâte hnêna hrilh chhâwng vek tûrin a ti a ni. Peor hmuna an thil sual tih ang chî kha an chhûngkaw nun tichhetu tûr a ni a. “Israel fâte chungâ Pathian hremna lo thleng kha, hurna suala an tlûk luh vâng a ni a. Baal-peor hmuna hmeichhe nasa tak takten Israel mipate an thlêm thlûkna rilru bawlhhlawh tak ang kha, tûnlâi pawh hian mi tam takin a la pu reng a ni.”—Ellen G. White, *Kristian Chhûngkua*, p. 314.

SAWI HO TÛRTE:

❶ **In class-ah khân mihring nuna thil lo thleng ngei ngei thîn, hêng inneihna te, nû leh pâ nih te, tar nih te, leh thil dangte hmachhawn tûra lo inbuatsaih theih dân tûr sawi ho ula. Hêng thil inthlâk danglam lo thlengte hian engtin nge in chhûngkua a nghawng? Mi dangte**

ṭangkâipui vê theih tûr thil zir chhuah i lo nei tawh em?

② Davidan a fapa Solomona hnêna thil a sawi kha, Bathsheba-i laka thil sual a tih dân te, chumi ina a rorêl chhông zawnga lungngaihna a thlen zui dân te leh, a chhôngkuaa inrem lohna a thlen nasat dân te ngaihtuah chungin chhiar nawn leh la. Hetiang zawng zawng kârah pawh hian engtin nge Pathian khawngaihna chuan hnâ a thawk tho a ni tih kan hmuh le?